

ЗАТВЕРДЖЕНО

Ректор Міжнародного
гуманітарного університету
професор Тромошевко К.В.

2021 р.

**Міжнародний гуманітарний університет
Факультет медицини та громадського здоров'я
Кафедра внутрішніх хвороб**

**Силабус навчальної дисципліни
НЕВРОЛОГІЯ**

**Рівень вищої освіти
Ступінь вищої освіти
Спеціальність**

**Другий (магістерський)
Магістр
222 Медицина**

Викладачі	Доцент к.мед.н. Іванченко С.А.
Профайл викладачів	
Контактний тел.	0997906089
E-mail:	
Сторінка курсу у Moodle	moodle.mgu.edu.ua
Консультації	Двічі на тиждень у каб. 205

Силабус розглянуто та прийнято на засіданні кафедри внутрішніх хвороб

Протокол № 1 від «7» 08 2027р.

Завідувачка кафедри внутрішніх хвороб проф. Ковалевська Л.А.

Перевірено:

Гарант освітньо-професійної програми доц. Купріянова Л.С

Перевірено:

Начальник навчального відділу доц. Райчева Л.І.

Погоджено:

Проректор з науково-педагогічної роботи проф. Гончарук А.Г.

Інформація про дисципліну

1. Опис Дисципліни

Курс -4

Рік підготовки 4, семестр 7 та 8.

Кількість кредитів – 4 кредити ЕКТС

Загальна кількість годин – 120.

Годин для денної форми навчання: аудиторних – 80, самостійної роботи студента – 40.

Лекцій - 10 годин.

Практичні заняття 70 годин.

Самостійна робота 40

Вид контролю: екзамен.

Загальна характеристика дисципліни

Неврологія є вищою математикою медицини, оскільки ґрунтується на знаннях базових дисциплін, об'єднує основні напрями сучасної медицини, а також включає логічне вирішення конкретного завдання.

Діалектика клінічного мислення передбачає кілька етапів вивчення хворого з ураженням нервової системи.

Перший із них — *це уміння виявити і дати оцінку окремим симптомам (ознакам)* неврологічної патології. Цей етап має своєю метою не тільки виявити неврологічні порушення, але й відрізнити органічні неврологічні симптоми від функціональних та соматогенних порушень нервової системи.

Другим важливим етапом діалектики клінічного мислення є *узагальнення окремих симптомів в неврологічні синдроми*, що іноді націлює думку лікаря на нозологічну діагностику.

Роль та місце дисципліни у системі підготовки фахівців

Викладання неврології у вищих навчальних медичних закладах відіграє провідну роль у формуванні лікаря загальної практики. Воно передбачає знання анатомо-фізіологічних особливостей нервової системи, принципів її діяльності та організації, вивчення основних неврологічних синдромів і хвороб. Адже нервова система «відповідає» за більшість (якщо не всі) людських хвороб і за одужання.

Предметом вивчення навчальної дисципліни "Неврологія" є закономірність функціонування і особливості клінічних проявів захворювань нервової системи.

Міждисциплінарні зв'язки: Неврологія як навчальна дисципліна:

- а) *грунтується* на вивченні студентами медичної біології, біологічної та біоорганічної хімії, гістології, фізіології та патологічної фізіології, анатомії людини та патоморфології й інтегрується з цими дисциплінами;
- б) *грунтується* на вивченні студентами пропедевтичних дисциплін терапевтичного профілю, фармакології, радіології і інтегрується з цими дисциплінами;
- в) *інтегрується* з іншими клінічними дисциплінами (внутрішньою медициною, нейрохірургією, онкологією, психіатрією, медичною генетикою, тощо).

Сторінка дисципліни в системі Moodle (за наявності).

В системі Moodle є сторінка дисципліни "Неврологія" від кафедри.

2. Мета та завдання дисципліни Метою викладання навчальної дисципліни «Неврологія» є здобуття та поглиблення знань, вмінь, навичок та інших компетентностей з неврології, необхідних у професійній діяльності, які встановлені на основі освітньо-професійної програми.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Неврології» є набуття студентами компетентностей згідно до загальних і фахових компетентностей освітньо-професійної програми «Медицина» другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 222 Медицина кваліфікації магістр медицини: володіння навичками опитування, здатність до визначення необхідного переліку лабораторно-інструментальних досліджень та оцінки їх результатів, встановлення попереднього та клінічного діагнозу захворювання, визначення необхідного режиму праці та відпочинку, визначення принципів та характеру лікування захворювань, виконання медичних маніпуляцій, діагностування невідкладних станів і надання екстреної медичної допомоги, ведення медичної документації, здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях, розуміння предметної області та професійної діяльності, здатність до адаптації та дії в новій ситуації, прийняття обґрунтованого рішення, здатність працювати в команді, діяти соціально відповідально та свідомо.

3. Статус дисципліни Дисципліна "Неврологія" є нормативною, очною.

4. Методи навчання при вивченні дисципліни "Неврологія" протягом курсу читаються лекції, проводяться практичні заняття, що охоплюють широкий спектр важливих медичних проблем. У наявності методичні рекомендації на кожне практичне заняття, що постійно оновлюються. Застосовується електроний посібник "Неврологія в схемах і таблицях", який є у репозитарії ОМІ МГУ . На кожній лекції представлені презентації, власні відеоматеріали.

5. Рекомендована література

Базова

1. Григорова І.А. Неврологія : національний підручник / [за ред. проф. І.А.Григорової, проф. Л.І.Соколової]. – Київ : «Медицина», 2015. – 640с. – (ISBN 978-617-505-300-3).
2. Шевага В.М. Неврологія : підручник / [за ред. проф. В.М.Шевага, проф. А.В.Паснок]. – Київ : «Медицина», 2009. – 656с.
3. Віничук С.М. Нервові хвороби : підручник / [за ред. проф. С.М.Віничука, проф. Є.Г.Дубенка]. – К : «Здоров'я», 2001. – 696с.

Допоміжна

1. Бабак О.Я. Клінічна фармакологія: підручник / Кол. авторів. за ред.. О.Я.Бабака, О.М.Біловола, І.С.Чекмана. – К.: Медицина, 2008. – 768с.
2. Міщенко Т.С. Сучасна діагностика і лікування в неврології та психіатрії // За ред. д.мед.н., професора Т.С.Міщенко та д.мед.н., проф. В.С.Підкоритова // Довідник лікаря «Невролог. психіатр». - К. : Тов. «Доктор-Медіа», 2008. – 624с. – (Серія «Бібліотека Здоров'я України»).
3. Никифоров А.С., Коновалов А.Н., Гусев Е.И. Клиническая неврология: Учебник. В трёх томах. – І-ІІ-М.: Медицина, - 2007. – 792с.
4. Триумфов А.В. Топическая диагностика заболеваний нервной системы. – Спб. – 1996. – 320 с.
5. Скоромец А.А. Нервные болезни: учебн.пособие / А.А.Скоромец, А.П.Скоромец, Т.А.Скоромец. – 4-е изд. – М.: МЕДпресс-информ, 2010. – 560с.ил.

6. Пререквізити та кореквізити дисципліни

Дисципліни, вивчення яких передують дисципліні "Неврологія": медична біологія, біологічна та біоорганічна хімія, гістологія, фізіологія та патологічна фізіологія, анатомія людини та патоморфологія.

Дисципліни, які вивчаються разом з дисципліною "Неврологія": внутрішня медицина, нейрохірургія, психіатрія, медична генетика.

7. Результати навчання

Після вивчення дисципліни "Неврологія" студенти повинні **знати**:

- Місце неврології як науки, галузі практичної медицини і учбового предмету.
- Рухові розлади при ураженні рухового шляху на різних рівнях.
- Навички обстеження хворих з руховими та чутливими розладами.
- Синдроми ураження кори головного мозку.

- *Зміни спинномозкової рідини та менінгеальний симптомокомплекс.*
- *Трактувати нейровізуалізаційні, ультрозвукові та електрофізіологічні методи обстеження неврологічних хворих.*
- *Навички обстеження черепно-мозкових нервів, вегетативної нервової системи, функції кори головного мозку.*
- *Принципи недиференційованого і диференційованого лікування інсультів.*
- *Принципи профілактики гострих порушень мозкового кровообігу.*
- *Сучасну класифікацію епілептичних і неепілептичних пароксизмальних станів.*
- *Основні види цефалгій та їх лікування.*
- *Схеми лікування, профілактики інфекційних захворювань нервової системи.*
- *Неврологічні прояви спадково-дегенеративних захворювань нервово-м'язової, екстрапірамідної, пірамідної, мозочкової систем.*
- *Неврологічні синдроми при захворюваннях внутрішніх органів, паранеопластичних синдромах.*

вміти:

- *Обстеження обсягу активних та пасивних рухів.*
- *Обстеження тонуусу і сили м'язів.*
- *Обстеження сухожилкових, періостальних, шкірних рефлексів(стіло-карпо-радіальних, з біцепса, з трицепса, колінних, ахілових, черевних).*
- *Обстеження патологічних рефлексів (Бабінського, Оппенгейма, Гордона, Шеффера, Россолімо, Бехтерева, Жуковського та інші) та синкінезій.*
- *Обстеження координації рухів (пальце-носова, колінно-пяткова проба, діадохокінез, проби на дисметрію), виявлення статичної, динамічної атаксії.*
- *Обстеження чутливості (поверхневих, глибоких і складних видів).*
- *Обстеження симптомів натягнення.*
- *Обстеження нюху і смаку.*
- *Обстеження гостроти зору, полів зору, кольоросприйняття.*
- *Обстеження функції очорухових нервів.*
- *Обстеження функцій V нерва.*
- *Обстеження функцій VII нерва.*
- *Обстеження функцій IX-X нервів.*

- *Обстеження функцій XI-XII нервів.*
- *Обстеження вегетативної нервової системи.*
- *Обстеження менингеальних симптомів (ригідність потиличних м'язів, симптоми Керніга, Брудзинського), реактивних больових феноменів: с-м Менделя, с-м Платау, місця виходу малого й великого потиличних нервів.*
- *Обстеження мови, праксису, гнозису, письма, читання, рахунку.*
- *Трактування основних показників допоміжних методів обстеження в неврологічній клініці (електрофізіологічних, ультразвукових, рентгенологічних, комп'ютерно-томографічних).*
- *Самостійна курація хворих із неврологічною патологією зі складанням історії хвороби.*

Зміст дисципліни

Теми лекцій

№ теми	Тема	Кількість акад. годин
1.	Функціональна діагностика захворювань нервової системи.	2
2.	Судинні захворювання головного і спинного мозку.	2
3.	Пароксизмальні стани в клініці нервових хвороб.	2
4.	Сомато-неврологічні синдроми.	2
5.	Інфекційні захворювання нервової системи.	2
Всього лекційних годин		10

Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин

1	Принципи побудови та функціонування нервової системи. Функціональна одиниця нервової системи. Уявлення про рефлекс та рефлекторну дугу.	2,5
2	Довільні рухи та їх порушення. Пірамідна система. Кірково-ядерний та кірково-спінальний шляхи. Симптоми центрального і периферичного парезів, патогенез симптомів. Патологічні рефлекси, методика дослідження.	2,5
3	Симптомокомплекси порушень руху при ураженні різних рівнів кортико-мускулярного шляху.	2,5
4	Екстрапірамідна система та синдроми її ураження.	2,5
5	Мозочок. Синдроми ураження мозочка. Види атаксій.	2,5
6	Клінічна класифікація чутливості. Анатомія чутливих шляхів. Методика дослідження. Види і типи чутливих порушень (симптомокомплекси чутливих порушень при ураженні різних рівнів чутливих шляхів). Практичні навички.	2,5
7	Патологія нюхового та зорового аналізаторів. Синдроми ураження окорухових нервів.	2,5
8	Трійчастий, лицевий, присінково-завитковий нерви та симптоми їх ураження.	2,5
9	Патологія IX-XII пар черепних нервів. Бульбарний і псевдобульбарний синдроми.	2,5
10	Анатомо-фізіологічні дані, патологія і методика дослідження вегетативної нервової системи.	2,5
11	Анатомо-фізіологічні дані, методика дослідження кіркових функцій. Синдроми ураження і подразнення кори. Порушення вищих мозкових функцій (афазії, агнозії, апраксії та інших). Ліквородіагностика. Менінгеальний синдром.	2,5

12	Функціональна діагностика захворювань нервової системи. Практичні навички.	2,5
13	Підсумкове заняття.	2,5
14	Самостійна курація зі складання історії хвороби.	2,5
15	Гострі судинні захворювання головного і спинного мозку	2,5
16	Хронічні судинні захворювання нервової системи. Деменції.	2,5
17	Епілепсія та неепілептичні пароксизмальні стани.	2,5
18	Головний біль.	2,5
19	Неврологічні аспекти черепно-мозкової травми. Спінальна травма.	2,5
20	Менінгіти. Арахноїдити. Енцефаліти.	2,5
21	Поліомієліт. Гострий мієліт. Боковий аміотрофічний склероз. Нейросифіліс. Неврологічні прояви поліміозита	2,5
22	Ураження нервової системи за наявності ВІЛ-інфекції. Туберкульоз нервової системи.	2,5
23	Демієлінізуючі захворювання нервової системи.	2,5
24	Захворювання периферичної нервової системи.	2,5
25	Соматоневрологічні синдроми.	2,5
26	Перинатальні ураження нервової системи.	2,5
27	Спадково-дегенеративні захворювання нервової системи. Сирингомієлія. Практичні навички.	2,5
28	Підсумкове заняття.	2,5
Всього годин практичних занять		70

Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Головні етапи розвитку неврологічної науки.	1
2	Підготовка до практичних занять – теоретична підготовка та опрацювання практичних навичок (до розділу 1 «Загальна неврологія»).	9
3	Підготовка до підсумкового заняття.	3
4	Паразитарні захворювання нервової системи, пріонові інфекції.	2
5	Лікарські препарати, які застосовуються у неврології.	2
6	Підготовка до практичних занять – теоретична підготовка та опрацювання практичних навичок (до розділу 2 «Спеціальна неврологія»)	19
7	Підготовка до підсумкового заняття.	4
Всього годин самостійної роботи студента		40

Політика та цінності дисципліни

Щоб досягти цілей навчання і успішно пройти курс, необхідно: з першого дня включитися в роботу; регулярно відвідувати лекції; читати матеріал попередньо, до його розгляду на практичному занятті; не спізнюватися і не пропускати заняття; приходити на кафедру одягненими у медичний халат, мати змінне взуття, зошит, ручку; виконувати всі необхідні завдання і працювати щодня; вміти працювати з партнером або в складі групи; звертатися за допомогою і отримувати її, коли Ви її потребуєте.

Студенти можуть обговорювати різні завдання, але їх виконання - строго індивідуально. Не допускаються списування, використання різного роду програмних засобів, підказки, користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими електронними гаджетами під час заняття. Не допускаються запізнення студентів на практичні заняття. Пропуски практичних занять відпрацьовуються година в годину викладачу групи або черговому викладачу.

Студенти з особливими потребами повинні зустрітися з викладачем або попередити його до початку занять, на прохання студента

це може зробити староста групи. Якщо у Вас виникнуть будь-які питання, будь ласка, сконтакуйте з викладачем.

Політика оцінювання

Організація поточного контролю. Засвоєння теми (поточний контроль) контролюється на практичному занятті відповідно до конкретних цілей. Застосовуються такі засоби оцінки рівня підготовки студентів: комп'ютерні тести, розв'язання ситуаційних задач, трактування та оцінка результатів лабораторних досліджень, аналіз і оцінка результатів інструментальних досліджень і параметрів, що характеризують функції організму людини, контроль засвоєння практичних навичок. Підсумкове заняття (ПЗ) обов'язково проводиться згідно з програмою навчальної дисципліни протягом семестру за розкладом, під час занять. Прийом ПЗ здійснюється викладачем академічної групи. Оцінювання здійснюється за традиційною 4-бальною системою: «відмінно», «добре», «задовільно» та «незадовільно».. Мінімальна кількість балів, яку має набрати студент за поточну діяльність під час вивчення розділу, становить 60 балів, максимальна кількість балів - 100 балів.

Оцінювання самостійної роботи студентів. Самостійна робота студентів, яка передбачена темою заняття поряд з аудиторною роботою, оцінюється під час поточного контролю теми на відповідному занятті.

Оцінювання індивідуальних завдань студента здійснюється за умов виконання завдань викладача (доповідь реферату на практичному занятті, доповідь з презентацією на практичному занятті, доповідь на науково-практичних конференціях кафедри, університету, написання тез, статей, участь у Всеукраїнській олімпіаді). Бали (не більше як 10) додаються, як заохочувальні. Загальна сума балів за поточну навчальну діяльність не може перевищувати 100 балів.

Організація підсумкового контролю – екзамену. Допуск до екзамену визначається у балах поточної навчальної діяльності, а саме: min - 60, max - 100 балів. Якщо іспит не складено, встановлюються дати перескладання під час канікул, до початку наступного семестру.

Екзамен:

1. Вирішення пакету тестових завдань, який включає базові (якірні) тестові завдання у кількості 30 тестів. Критерій оцінювання – 90% вірно вирішених завдань.

2. Оцінювання засвоєння практичних навичок та теоретичних знань за всіма темами дисципліни. Оцінювання практичних навичок проводиться за критеріями «виконав», «не виконав».

Перелік питань для іспиту

1. Рефлекторний апарат спинного мозку. Дуги замикання спинномозкових глибоких та поверхневих рефлексів. Методика

дослідження м'язового тону, рефлексів.

2. Пірамідна система: анатомія, фізіологія, патологія. Методика дослідження патологічних рефлексів.
3. Види паралічів (центрального, периферичного).
4. Спинний мозок (біла та сіра речовина його). Синдроми ураження переднього, бокового, заднього рогу.
5. Висхідні шляхи спинного мозку.
6. Низхідні шляхи спинного мозку.
7. Синдроми ураження спинного мозку на різних рівнях.
8. Види порушення чутливості.
9. Типи порушення чутливості.
10. I- пара черепно-мозкових нервів. Анатомія, синдроми ураження. Методика дослідження.
11. II- пара черепно-мозкових нервів. Анатомія, синдроми ураження. Методика дослідження.
12. III - пара черепно-мозкових нервів. Анатомія, синдроми ураження. Методика дослідження.
13. IV - пара черепно-мозкових нервів. Анатомія, синдроми ураження. Методика дослідження.
14. Трійчастий нерв. Анатомія і семіотика ураження. Методика дослідження.
15. VI- пара черепних нервів. Анатомія, методика дослідження та синдроми ураження. Методика дослідження.
16. VII - пара черепно-мозкових нервів. Анатомія, синдроми ураження. Методика дослідження.
17. Синдром мосто-мозжечкового угла. Клініка, діагностика.
18. IX - пара черепно-мозкових нервів. Анатомія, синдроми ураження. Методика дослідження.
19. X - пара черепно-мозкових нервів. Анатомія, синдроми ураження. Методика дослідження.
20. XI - пара черепно-мозкових нервів. Анатомія, синдроми ураження. Методика дослідження.
21. XII - пара черепно-мозкових нервів. Анатомія, синдроми ураження. Методика дослідження.
22. Бульбарний та псевдобульбарний паралічі.
23. Альтернуючі паралічі. Синдроми ураження ніжок мозку.
24. Альтернуючі паралічі. Синдроми ураження варолієва мосту.
25. Альтернуючі паралічі. Синдроми ураження довгастого мозку.
26. Вегетативна (автономна) нервова система. Загальні анатомо фізіологічні показники.
27. Синдроми ураження сегментарних і надсегментарних відділів вегетативної (автономної) нервової системи.
28. Мозочок: будова його, симптоми ураження. Методика дослідження.
29. Види атаксій.

30. Синдром паркінсонізму. Біохімічні механізми патогенезу.
31. Синдром паркінсонізму. Принципи лікування.
32. Види гіперкінезів.
33. Інтегративні системи головного мозку.
34. Порушення мови (афазія, дизартрія).
35. Синдроми ураження лобної, скроневої, тім'яної, потиличної часток мозку.
36. Електрофізіологічні (електроенцефалографія, реоенцефалографія, електроміографія), ультразвукові (ехоенцефалоскопія, уз доплерографія) та нейровізуалізаційні (рентгенографія, комп'ютерна томографія, магнітно-резонансна томографія) методи обстеження в неврології.
37. Кровопостачання головного мозку та методи його дослідження.
38. Спинномозкова рідина в нормі і патології.
39. Гостра гіпертензивна енцефалопатія. Етіологія, клініка, діагностика, лікування, профілактика.
40. Транзиторні ішемічні атаки. Етіологія, клініка, діагностика, лікування, профілактика.
41. Церебральні гіпертензивні кризи. Етіологія, клініка, діагностика, лікування, профілактика.
42. Ішемічний інсульт. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування, профілактика.
43. Крововилив у мозок. Клініка, діагностика, лікування, профілактика.
44. Субарахноїдальний крововилив. Клініка, діагностика, лікування.
45. Хронічні порушення мозкового кровообігу. Етіологія, стадії, клініка, діагностика, лікування.
46. Деменції. Види деменцій. Етіологія, клініка, діагностика, лікування.
47. Судинні ураження спинного мозку (гематомієлія, спинальний ішемічний інсульт). Клініка, діагностика, лікування.
48. Загальні принципи базисної та диференційованої терапії інсультних станів.
49. Епідемічний енцефаліт. Етіологія, клініка, діагностика, лікування. Хвороба Паркінсона, сучасне лікування.
50. Весняно-літній (кліщовий) енцефаліт. Етіологія, клініка, діагностика, лікування та профілактика.
51. Герпетичний енцефаліт. Клініка, діагностика, лікування, профілактика.
52. Ураження нервової системи при грипі (грипозна енцефалопатія, енцефаліт). Клініка, діагностика, лікування.
53. Ураження нервової системи при ревматизмі (церебральний васкуліт, хорєя).
54. Епідемічний цереброспинальний менінгіт. Етіологія, клініка, діагностика, лікування та профілактика.
55. Вторинні гнійні менінгіти. Етіологія, клініка, діагностика, лікування.
56. Серозні менінгіти. Етіологія, клініка, діагностика, лікування.

57. Туберкульозний менінгіт. Клініка, діагностика та лікування.
58. Інфекційний мієліт. Етіологія, клініка, діагностика, терапія. Синдром Броун-Секара.
59. Поліомієліт. Етіологія, клініка, лікування та профілактика.
60. Ураження нервової системи при сифілісі (ранні-менінгіти, менінгомієліт; пізні-спинна сухотка, прогресивний параліч).
61. Неврологічні прояви ВІЛ-інфекції (менінгіт, СНІД-деменція нейропатії, лейкоенцефалопатія).
62. Інфекційна полінейропатія (клініка, діагностика, терапія). Синдром Гійєна-Барре, Ландрі.
63. Токсичні полінейропатії (алкогольні, свинцеві, миш'яковисті, під час дії фосфорорганічних сполучень). Клініка, діагностика, терапія та профілактика. Ураження нервової системи при отруєнні ртуттю, чадним газом, метиловим спиртом, сірководнем. Клініка, діагностика, лікування.
64. Розсіяний склероз. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, сучасні принципи лікування.
65. Боковий аміотрофічний склероз (хвороба мотонейрона). Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування.
66. Сірінгомієлія. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика та лікування.
67. Невралгія трійчастого нерву. Клініка, діагностика та лікування.
68. Компресійно-ішемічна нейропатія лицьового нерву.
69. Нейропатія променевого, ліктьового та серединного нервів. Етіологія, клініка, діагностика, лікування.
70. Попереково – крижова плексопатія. Нейропатія великогомілкового та малогомілкового нервів. Етіологія, клініка, діагностика, лікування.
71. Неврологічні порушення при шийному остеохондрозі.
72. Неврологічні порушення при грудному остеохондрозі.
73. Неврологічні синдроми поперекового остеохондрозу.
74. Епілепсія (клініка, діагностика, принципи лікування).
75. Епілептичний статус. Невідкладна допомога при епілептичному статусі.
76. Принципи лікування епілепсії.
77. Судомні неепілептичні пароксизми.
78. Безсудомні (неепілептичні) стани у клініці нервових хвороб. Невідкладна допомога при вегетативно-судинних пароксизмах.
79. Синкопальні стани. Етіологія, клініка, лікування.
80. Головний біль напруження. Клініка, діагностика, лікування.
81. Цефалгії (патогенетичні механізми розвитку, клініка, лікування).
82. Мігрень. Патогенез, клініка, лікування.

83. Прогресуючі м'язові дистрофії. Міопатії. Етіологія, клініка, діагностика, лікування.
84. Нейрогенні аміотрофії (невральна, спінальна). Етіологія, клініка, діагностика, лікування.
85. Міастенія (Етіологія, клініка, діагностика, лікування). Міастенічний та холінергічний кризи, невідкладна допомога при них.
86. Міотонія Томсена (етіологія, клініка, діагностика, лікування). Види міотонії.
87. Спадкові хвороби з переважним пошкодженням екстра пірамідної (хвороба Гентінгтона, хвороба Вільсона-Коновалова) та мозочкової (дегенерація Фрідрейха, спіноцеребелярні атаксії) систем. Клініка, діагностика та лікування.
88. Гепатоцеребральна дистрофія (хвороба Вільсона-Коновалова). Клініка, діагностика, лікування.
89. Хвороба Гентінгтона. Клініка, діагностика, лікування.
90. Спіноцеребелярні атаксії (Фрідрейха, П'єра-Марі). Клініка, діагностика, лікування.
91. М'язові дистонії. Класифікація та принципи лікування.
92. Сомато-неврологічні синдроми при цукровому діабеті.
93. Сомато-неврологічні синдроми при захворюваннях щитоподібної залози.
94. Сомато-неврологічні синдроми при захворюваннях шлунково-кишкового тракту.
95. Сомато-неврологічні синдроми при захворюваннях легенів, серця.
96. Сомато-неврологічні синдроми при захворюваннях крові.
97. Дитячий церебральний параліч. Клініка, діагностика, лікування.
98. Гіпоксична енцефалопатія. Клініка, діагностика, лікування.
99. Черепно-мозкова травма. Струс головного мозку. Клініка, діагностика, лікування.
100. Черепно-мозкова травма. Забій головного мозку (вогнищевий: легкого, середнього і важкого ступенів тяжкості). Клініка, діагностика, лікування.
101. Черепно-мозкова травма. Стиснення головного мозку (гематоми). Клініка, діагностика, лікування.
102. Черепно-мозкова травма. Дифузне аксональне пошкодження. Клініка, діагностика, лікування.